

2017-03-20

Kulturdepartementet

Medieutredningens slutbetänkande En gränsöverskridande mediepolitik. För upplysning, engagemang och ansvar (SOU 2016:80)

Bilaga till Myndigheten för tillgängliga mediers yttrande.

Taltidningsnämnden har tagit del av betänkandet (SOU 2016:80) och vill därmed anföra följande:

Sammanfattning

Taltidningsnämnden tillstyrker att Myndigheten för tillgängliga medier, MTM, får i uppdrag att se över verksamheten med taltidningar och mottagarutrustning. Översynen bör genomföras så brett och förutsättningslöst som möjligt.

Nämnden avstyrker den föreslagna uppdelningen av taltidningsverksamhet och taltidningsstöd på två myndigheter. Det framgår inte av utredningen hur detta ska fungera. Taltidningsverksamheten kan rimligen inte flyttas till den tänkta mediestödsnämnden och taltidningsstödet är kopplat till taltidningsverksamheten. Vi avstyrker definitivt att stödet till taltidningar och det nya mediestödet slås samman och fördelas av den nya mediestödsnämnden.

Avsnitt 4.6 Taltidningar

Taltidningsverksamheten som den ser ut idag infördes som ett genomgripande tekniskifte under åren 2011 – 2015. Som beskrivs i punkt 4.6 ansvarar MTM för verksamheten, dvs. produktion och distribution av taltidningarna. Myndigheten tillhandahåller också användarstöd och konsumtionsutrustning till abonnenterna. Tidningsföretagen kan dessutom ansöka om taltidningsstöd som ersätter deras kostnader för nedlagd tid vid produktionsförändringar och produktionsstörningar, programlicenser, abonnenthantering och marknadsföring av taltidningarna.

Verksamheten är uppskattad både av tidningsföretagen och användarna. Tidningsföretagen kan på ett enkelt sätt och utan kostnad ge ut en taltidning. Användarna kan tillgodogöra sig hela tidningen på det sätt de önskar oberoende av var i Sverige tidningen ges ut. Den nya verksamheten har också inneburit betydande kostnadsminskningar för staten, bland annat genom övergång från mänsklig inläsning till talsyntes men även genom samordnad upphandling. Det direkta taltidningsstödet till tidningsföretagen är endast en mindre del, ca 20 %, av de totala kostnaderna för verksamheten.

Avsnitt 4.7 Översyn av stödet till taltidningar

Taltidningsnämnden är positiv till en översyn av verksamheten med taltidningar. Översynen bör göras så förutsättningslöst och så brett som möjligt. Målet bör vara att skapa ett system som är mer neutralt vad gäller teknikval och publiceringsteknik.

Däremot avstyrker Taltidningsnämnden förslaget om att slå ihop stödet till taltidningar och det föreslagna mediestödet. Själva stödet till tidningsföretagen för att ge ut taltidningar är endast en liten

del av kostnaden för taltidningarna. Huvuddelen avser MTMs verksamhet med produktion, distribution, användarstöd och tillhandahållande av konsumtionsutrustning. Att separera stödet till tidningarna från denna del riskerar helhetssynen och därmed effektiviteten i taltidningssystemet.

Avsnitt 4.8.1 Utvecklat uppdrag för Myndigheten för tillgängliga medier

I konsekvens med nämndens synpunkter på avsnitt 4.7. avstyrker vi förslaget att MTM får ett utvecklat uppdrag vad gäller att bistå den föreslagna mediestödsnämnden ifråga om stödet till taltidningar.

Avsnitt 7.3.5 Produktionsstöd

Taltidningsnämnden har inga synpunkter på det föreslagna generella produktionsstödet. Vad gäller stöd till taltidningar krävs dock långsiktighet. Behovet av taltidningar kommer att finnas kvar och en omprövning av stödet så ofta som var tredje år är olämpligt.

7.4 Närmare om mediestödsnämnden

Taltidningsnämnden avstyrker, i linje med det som angetts ovan, den föreslagna uppdelningen av taltidningsverksamhet och taltidningsstödet på två myndigheter och anser att taltidningsstödet fortsatt bör administreras av MTM. De argument som anfördes i "Ds 2009:4, Översyn av vissa mediemyndigheter - en effektivare administration", för att låta MTM överta Taltidningsnämndens uppgifter och ge nämnden ställning som ett särskilt beslutsorgan inom MTM gör sig fortfarande gällande.

I promemorian konstaterades bl.a. att TTN och MTM (dåvarande TPB) arbetade med i princip samma målgrupper, dvs. personer som på grund av någon form av läshinder har behov av särskilt tillgängliggjorda medier i form av litteratur och dagstidningar, och att det i takt med teknikutvecklingen framstod som allt mer väsentligt med en långgående samverkan mellan myndigheterna om taltidningsverksamheten skulle kunna utvecklas. Samverkan syftade också till att öka valfriheten och tillgängligheten för användarna, men även till att bedriva en mer effektiv verksamhet med bättre användning av statliga medel.

Erfarenheten från taltidningsverksamheten visar också att det förvisso finns ett engagemang och intresse från medieföretagen, men att det begränsas av ekonomiska realiteter. Även om det är en stor grupp av befolkningen som anses ha svårt att läsa, är den övriga befolkningen en mycket större målgrupp som medieföretagens fokuserar på. Risker är därför att tillgänglighetsfrågorna får låg prioritet i den föreslagna mediestödsnämnden. Tillgänglighetsfrågor behöver hanteras separat med ett tydligt fokus på nytta för målgruppen.

För taltidningsnämnden

Ordförande